

må faktisk lade ham, at han er i stand til at holde lidenskaberne i ave og øve ret og skel. Desværre er imidlertid partsforklaringer kun sjældent frugtbare udgangspunkter for historisk perspektiv. Det havde utvivlsomt givet mere, hvis han havde samlet sine konkluderende betragtninger om linien i parternes handlinger.

Aksel Larsens linie får Mader klart nok frem. Efter næsten et helt politisk livs ørkenvandring var han kommet ind i magtens forgård, hvorfra han kunne skimte resultater. Hvis han selv skulle nå at være med til at virkeliggøre dem, måtte Socialdemokratiet ikke få det mindste påskud til at samarbejde til anden side. Han stillede derfor så små krav under forhandlingerne, at det virkede påfaldende også blandt hans nærmeste tilhængere. Men hvorfor fulgte de ham da så langt?

Linien i venstrefløjens politik er derimod et langt vanskeligere problem. Mader kan nok have ret i, at den i de fleste situationer gav sig udslag i krav om en hårdere forhandlingstaktik. Sårbarheden i Aksel Larsens linie gjorde det jo oplagt at føre striden på dette spørgsmål. Men hvis ikke der lå andet bag, kan man vanskeligt forklare sig, at det ikke lykkedes at finde et kompromis. Man kunne med andre ord have ønsket sig, at forfatteren havde taget stilling til, hvad Ursula Schmiederer skriver om det senere VS: der indgik i det elementer, »som partielt og strukturelt er uforeneligt med dets karakter af parti; elementer af spontane bevægelser og kampagner, som per definition modsiger kontinuerlig, organiseret partipolitik« (Die Sozialistische Volkspartei Dänemarks p. 173). Hvis forfatteren omhyggeligere havde trukket delingslinien i partiet op helt fra grundlæggelsen i 1958-59 og frem til valget i november 1966, ville han nok

også have ofret denne mulighed større opmærksomhed.

J. P. Noack

Kvindestudier 2. (Fremad, 1978). 197 s., ill.

I 1977 udkom det første bind feminologiske studier med en række bidrag af kvindeforskere fra forskellige fag. Bind to er som det første alsidigt sammensat og viser bredden i den forskning i kvindeforhold, der har taget fart i de senere år. Forordet er skrevet af *Nynne Koch*, der prøver at præsentere bidragene under fællesnævneren kvinden og det omgivende samfund, præget af maskuline værdinormer, og hun rejser spørgsmålet, om der findes særlige kvindelige værdier, der kan forandre mandssamfundet (til det bedre). At hun selv er tilbøjelig til at gå ind for denne tanke, fremgår af hendes egen artikel: Linien og cirklen. Kønshistoriske betragtninger. Heri diskuteres forskellige teorier om forholdet mellem biologiske og samfundsmæssige processer; men helhedsindtrykket kan forekomme noget dunkelt.

Antropologen *Susan Reynolds Whyte* beskæftiger sig i sit bidrag med kvindens stilling i ikke-industrialiserede samfund, og man får et interessant indblik i varierende kønsroller og værdinormer. Kunsthistorikeren *Else Bülow* skriver om kvinden som billedkunstner, historisk og aktuelt, og hun konkluderer, at en egentlig kvindekunst først forsøges skabt nu af de nye kvindebevægelser. Rent historisk baseret er en artikel af *Nanna Damsholt*: En studie i Valdemarstidens kvindesyn. Det er en undersøgelse af kvindesynet hos Sven Aggesen og i biografien af abbed Vilhelm af Æbelholt med det formål at undersøge den holdningspå-

virkning, som udgik fra samfundets top. Der bringes nogle interessante i-agttagelser af tidens syn på mands- og kvinderoller, og forfatteren mener at finde tegn på en stærkere undertrykkelse af kvinden end i vikingetidens samfund.

Afsluttende bringes en oversigtsartikel af juristen *Ruth Nielsen* om aktuelle danske forhold med titlen Træk af kvindens retsstilling i arbejdslivet.

Denne nyttige status beskæftiger sig bl.a. med sammenhængen mellem arbejde og ægteskab, kvindernes nuværende placering i arbejdslivet og i de faglige organisationer under LO og FTF, arbejdstidsproblemer, løn og ligebehandling.

Bogen er forsynet med udførlige literaturhenvisninger og et godt register.

Dorrit Andersen